

Sygn. akt I ACz 1978/12

POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA:	Jan Gibiec (spr.)
Sędzia SA:	Małgorzata Lamparska
Sędzia SA:	Sławomir Jurkowicz

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2012 r. na posiedzeniu niejawnym we Wrocławiu

sprawy z wniosku: **K. P.**

o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu

na skutek zażalenia pełnomocnika z urzędu

na postanowienie Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 18 września 2012 r., sygn. akt I Co 35/12

p o s t a n a w i a: oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Opolu na rzecz radcy prawnego S. I. kwotę 500 zł powiększona o należny podatek VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (pkt 1), a w pozostałym zakresie wniosek oddalił (pkt 2).

W uzasadnieniu Sąd I instancji wyjaśnił, że w rozpoznawanej sprawie ustanowiony dla wnioskodawcy pełnomocnik z urzędu poinformował Sąd, iż pouczył wnioskodawcę o bezzasadności powództwa i w związku z tym odstąpił od wszczynania postępowania w sprawie. Z tych przyczyn zdaniem Sądu Okręgowego nie można dla ustalenia wynagrodzenia pełnomocnika posługiwać się wartością przedmiotu sporu. Mając zatem na uwadze niezbędny nakład pracy pełnomocnika

i charakter sprawy Sąd I instancji uznał, że stosownym wynagrodzeniem za udzieloną poradę prawną będzie kwota 500 zł.

Pełnomocnik wnioskodawcy zaskarżył pkt 2 postanowienia zażaleniem wnosząc o jego zmianę o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej zgodnie z rozporządzeniem w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz przyznanie kosztów postępowania zażaleniowego według norm. Skarżący zarzucił naruszenie §§ 2, 3 oraz 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych. W uzasadnieniu pełnomocnik podkreślił, że świadczył pomoc prawną wnioskodawcy w sprawie, w której wartość przedmiotu sporu została określona na kwotę 500.000 zł, a tym samym jego wynagrodzenie winno zostać ustalone zgodnie z § 6 pkt 7 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Pełnomocnik wyjaśnił, że poddał analizie akta sprawy, dopiero on wykrył, że w sprawie droga sądowa jest niedopuszczalna, a ewentualny pozew podlegałby odrzuceniu, tym samym poczynił znaczne nakłady pracy celem wyjaśnienia sprawy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Kluczowe znaczenie w rozpoznawanej sprawie ma ocena czy radca prawny S. I. udzielił wnioskodawcy pomocy prawnej. Zważyć bowiem należy, że zgodnie z przepisami rozdziału 5 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych Skarb Państwa ponosi koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, na które składają się opłata w wysokości nie wyższej niż 150% stawek minimalnych, o których mowa w rozdziałach 3 i 4, oraz niezbędne, udokumentowane wydatki radcy prawnego. Udzielenie pomocy prawnej w rozumieniu powyższych przepisów należy utożsamiać z występowaniem w imieniu strony w toczącym się postępowaniu, a zatem niezbędnym elementem uzasadniającym przyznanie pełnomocnikowi zwrotu kosztów jest zawisłość sporu. Ponadto pomoc prawna winna oznaczać aktywne podejmowanie działań na zmierzających do rozstrzygnięcia sporu na korzyść strony korzystającej z pomocy pełnomocnika z urzędu. Wyjątkowo ustawodawca przewidział podstawę do zwrotu kosztów – pomimo braku udzielenia pomocy prawnej w opisanym wyżej znaczeniu – a mianowicie za sporządzenie przez pełnomocnika opinii w przedmiocie braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia czy skargi konstytucyjnej. Poza wskazanymi wyżej przypadkami brak podjęcia przez ustanowionego pełnomocnika faktycznych działań w sprawie z uwagi na brak ich celowości nie może być postrzegany jako udzielenie pomocy prawnej.

W rozpoznawanej sprawie, jak się wydaje na skutek nie dość wnikliwej analizy roszczenia z jakim K. P. miał zamiar wystąpić dokonanej przez Sąd Okręgowy, radca prawny został ustanowiony dla wnioskodawcy do sprawy obejmującej dochodzenie roszczeń związanych z wydaniem decyzji przez Wójta Gminy B. z dnia 28.11.2007 r. Ustanowiony przed wytoczeniem powództwa pełnomocnik ostatecznie nie wystąpił w imieniu K. P. z powództwem, wskazując iż dla formułowanego przez wnioskodawcę roszczenia nie jest dopuszczalna droga sądowa.

Aktywności pełnomocnika związanej z analizą dokumentów, skutkującą odmową wniesienia pozwu nie może być, jak oczekuje tego skarżący, utożsamiana z udzieleniem wnioskodawcy pomocy prawnej w sprawie. W konsekwencji skoro pełnomocnik nie udzielił wnioskodawcy pomocy prawnej, to tym samym brak było podstaw do przyznania mu wynagrodzenia za podjęte czynności, a § 6 pkt 7 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych nie miał zastosowania. Skoro pomimo braku podstaw do przyznania wynagrodzenia Sąd I instancji zaskarżonym postanowieniem przyznał pełnomocnikowi takie wynagrodzenie w kwocie 500 zł wraz podatkiem VAT uzasadniając je nakładem pracy pełnomocnika, Sąd II instancji z uwagi na treść art. 384 k.p.c. (zakaz reformationis in peius) nie był uprawniony do zmiany zaskarżonego orzeczenia na niekorzyść pełnomocnika z urzędu.

W tych okolicznościach, uznając że nie było podstaw do zasądzenia na rzecz pełnomocnika z urzędu ustanowionego dla wnioskodawcy K. P. żadnych kosztów zastępstwa procesowego oraz kierując się wskazywanym wyżej zakazem reformationis in peius, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

MR